

NARODNI LIST

Nezavisni dnevnik

Godina I. Br. 17.

Šibenik, dne 26. IV. 1928.

Pojedini broj D 1.—

Povratak g. Dra. Marinkovića.

Izjave novinarima.

BEOGRAD, 25. Današnjim Orient Expresom vratio se je o podne naš ministar vanjskih poslova g. Dr. V. Marinković.

Na stanici dočekao ga je vanrežno veliki broj političara, narodnih poslanika i diplomata. Na stanici je bio i ministar trgovine g. Dr. Spaho, i bivši ministar Dr. Behmen, a naročito je među ostalim diplomatama palo u oči prisustvo otpravnika poslova turskog poslanstva Neždi Beja. Njegovo prisustvo tumačilo se je kao javna manifestacija kod dolaska Marinkovića, čime se htjelo obeskrjepiti pretjeranu važnost, koju italijanska štampa daje nedavnom sastanku turskog ministra vanjskih poslova i Mussolinia.

U Vinkovcima dočekao je Dra Marinkovića njegov zamjenik Dr. Sumenković sa gospodom.

Dvojici novinara, među kojima i dopisniku „Novosti“, koji su ga također dočekali na stanici u Vinkovcima i koje je pozvao u svoja kola, izjavio je g. Marinković, da se je u Ženevi sastao sa generalnim sekretarom Društva Naroda Sir Erikom Drumondom. Prije polaska za Beograd sastao se je u Ženevi sa rumunjskim ministrom vanjskih poslova Titulescuom, koji se nalazi tamo bolestan. G. Duca, rumunjski ministar unutrašnjih djela i zamjenik Titulescuca, ušao je u Ženevi u Orient Express vraćajući se u Rumunjsku, dakle smo se nakon večere razgovarali o stvarima i problemima, koji interesuju naše savezničke zemlje. Također govorili smo i o sastanku Male Antante, koji će biti 25. svibnja, a ne 20., kako je to prije bilo javljeno. Imaćemo sastanak prije zasjedanja Društva Naroda, koje će se sastati na sjednicu prve nedjelje mjeseca juna.

U Italiji nije imao nikakvih sastanaka. Naš poslanik u Rimu g.

Rakić došao je u Milano i putovao s njim do Venecije i upoznao ga sa svim onim, što je bilo u Rimu, od kada je na bolovanju. To, što je g. Rakić radio, veli g. Marinković, nije ništa definitivno, prema tome ni za štampu, jer prvo treba da dodemo u Beograd i da vidimo kako stvari stoje.

Na pitanje o značaju puta Duce u Ženevu, rekao je, da se je g. Duca sastao u Ženevi sa Titulescuom ali da njegovo putovanje u Italiju nije imalo nikakove političke svrhe. G. Duca je smatrao potrebnim, rekao je g. Marinković, da se sastane sa Titulescuom pošto se je već nalazio u Italiji. Ja sam, ponavljam, razgovarao o svim pitanjima, koja nas interesuju. Što se tiče jugoslavenko-grčkih pregovora, g. Marinković je izjavio, da ćemo sad produžiti razgovore sa Grčkom, da vidimo što se može svršiti. Dobra volja je tu, i s jedne i s druge strane, bar tako tvrdimo i jedni i drugi.

Nakon toga nastavio je Dr. Marinković razgovor sa dopisnikom „Novosti“ pa se informirao o našim unutrašnjim prilikama.

Pošto se je na beogradskoj stanici pozdravio sa svim prisutnima, kojih je bilo par stotina, Dr. Marinković izjavio je novinarima, ko-

jih je bilo veoma mnogo na stanici, u glavnom ono, što smo već spomenuli. Nakon toga se je srdačno razgovarao sa g. Drom Spahom i zatim pošao kući.

Nastavak sjednice finansijskog odbora.

Dukob opozicije sa podsekretarom Drom Leticom.

BEOGRAD, 25. Večerašnja sjednica finansijskog odbora bila je veoma burna. Nastavilo se je sa pretresom predloga uredbe o djelokrugu i načinu rada komisije za utvrđivanje zemljišnih prihoda.

Opozicija je protestirala što nema ministra financija i tražila je da mora osobno prisustvovati sjednicama. Dr. Krajač protestira što podsekretar Dr. Letica zamjenjuje ministra, jer da je to protiv ustava. Dr. Sečerov odgovara da je Dr. Letica postavljen za podsekretara sa tim ovlaštenjem. Poslao je po Dra Markovića, ali je odgovoreno, da je ministar bolestan. Dr. Krajač u oštrom govoru veli, da se ovako ruši parlamentarizam. Kad je dr. Letica htio dati objašnjenja i rekao da je uredba sama po sebi motivacija, nastala je silna buka i ogorčeni protesti, pa su Dr. Krajač i St. Radić napustili sjednicu dok se Letica ne ispriča. Kad je to Letica učinio, mogao je govoriti i tumačiti uredbu.

Nakon toga sjednica je odgođena za sutra u 4 sata pos. p.

Sutrašnji sastanak Narodne Skupštine.

Raspoloženje među poslanicima. Neodlučnost radikal. nezadovoljnika i SDK. Akcija A. Stanojevića za izmirenje radikala.

BEOGRAD, 25. Sutra pr. p. sastaje se Narodna skupština. Skupština će, kako izgleda vijećati neko vrijeme, pa će se raditi na onim zakonima, koji su spremljeni.

Što se tiče raspoloženja među narodnim poslanicima, to se poka-

zuje neodlučnost kod nezadovoljnih radikala. Kod njih je prevladalo mišljenje, da se zbog bolesti Velje Vukićevića odgodi napadaj na njega i da se ništa ne učini za vrijeme njegove bolesti. Na taj način dobilo bi se vremena za sporazum. Kako

će se držati radikalni nezadovoljnici prigodom sutrašnje sjednice nije ništa odlučeno.

Sama koalicija nije imala još nikakvog službenog kontakta sa nezadovoljnim radikalima, a to zato, što koalicija, kako neki tvrde, ima poziv preko nekih posrednika, da bi privoljela na aranžman, koji bi značio proširenje današnje vladine koalicije na SDK, a to bi značilo koncentracionu vladu.

Što se tiče same opozicije, ona smatra, da dekoncentracija uprave, koju kani provesti Vlada, ne znači u stvari ništa. Koalicija drži, ako nezadovoljni radikali reflektiraju na solidarnost i pomoć koalicije, da svi radikali trebaju da sa svojom akcijom iziđu ne samo pred klub i pred plenum Narodne Skupštine, nego i da odrede svoje poglede na uređenje državne administracije. To je razlog zbog kojeg nije moglo doći do stvarnih i užih razgovora između koalicije i nezadovoljnih radikala.

Akcija koju vodi Aca Stanojević za izmirenje među radikalima ima pristaša ne samo među radikalima svih struja, nego i među uplivnim vanparlamentarnim krugovima, koji ulažu sve sile, da ne dođe do rascjepa stranke. Političke promjene ne mogu se očekivati van parlamenta. Vukićevićeva vlada može da bude dovedena u pitanje samo tako, ako može da ostane u manjini u parlamentu.

Glavne državne blagajne zapečaćene.

BEOGRAD, 25. Po naredbi Glavne Kontrole sve kase glavne državne blagajne zapečaćene su, a 7 inspektora ispitivača računa dobilo je nalog da izvrše izvanredni pregled. Stoga su obustav. sve isplate.

General Vrangal umro.

BRUXELLES, 25. Ovdje je umro general baron Petar Vrangal posljednji branitelj Krima od crvene vojske i posljednji vođa bijelih četa u Rusiji.

Vrangal rodio se je 1880 g., bio je odgojen u ruskim vojnim školama. Svršio je i rudarsku akademiju pa je bio rudarski inžinir. Za vrijeme rusko-japanskog rata, bio je pomoćnik generala Rennenkampfa. U svjetskom ratu odlikovao se je naročito u konjaničkim bitkama pa je naglo napredovao, najprije na pukovnika, pa na komandanta korpusa. Za vrijeme boljševičke vlade osuđen je dvaput na smrt. Prvi put spasio ga je jedan vojnik, a drugi put, kad su ga svezanog bacili sa torpiljera u more, spasio se je slučajem. Nakon poraza Denjikina organizovao je svoju vojsku, ali je i ova bila od crvene vojske potučena. Nakon prevrata došao je u Jugoslaviju gdje se je spremio na novu akciju i skupljao čete po Jugoslaviji, Rumunjskoj i Bugarskoj. Kasnije je oputovao u Bruxelles, gdje je radio kao inžinir.

Novi potres potpuno razorio Korint.

ATENA, 25. Noćas na Korintu osjetio se je ponovno žestok potres. U isto vrijeme harala je užasna bura sa kišom i tučem. Novi potres razrušio je i posljednje ruševine u Korintu.

Potres u Smirni.

LONDON, 25. Prema vijestima iz Smirne osjetio se je tamo veoma jak potres, koji je prouzročio silnu paniku među stanovništvom.

Opet jedan potres.

ZAGREB, 25. Ovdje je danas nešto poslije 10 sati pr. p. zabilježen jak potres, koji je trajao do 30 minuta. Analiza potresa još nije završena.

Novi težak udarac za naše vinogradare.

Vlada sprema novi trošarinski zakon, po kojemu bi se imala petrostručiti trošarina na vino.

Čovjeku, koji prati razvitak naše gospodarske politike, izgleda, da sve ide za tim, da potpuno upropasti i zakopa našu privredu, koja i onako jedva pokazuje znakove života. Razvoj privrede u našoj državi ne samo što ne nalazi nikakove potpore sa strane vlade, nego dapače biva već u svom zametku potpuno ugušen. Kao što je u ostalim granama privrede, tako isto je i s našim vinogradarstvom, od kojega živi dobar dio našega naroda. Nije bilo dovoljno, da je naša vlada sklopila trgovačke ugovore s Francuskom i Grčkom, u kojima je pristala na znatno sniženje zaštitne carine na uvoz vina iz ovih država i time šizom otvorila vrata uvozu stranih vina, već se sada sprema da zadade novi težak udarac našem vinogradarstvu, koji bi za nj mogao biti i sudbonosan.

Sadanja je vlada naime izradila novi trošarinski zakon i poslala ga na uvid svim gospodarskim organizacijama, po kojemu bi imala da bude petrostručena trošarina na

Potresi u Italiji se nastavljaju.

FIRFNZE, 25. Već nekoliko dana ovdje traju jaki potresi. U okolici Montemiaca i Castelnuovo d' Abate porušen je veći dio kuća. Vlasti su stanovništvu dale željezničke vagone. U Seggiami bio je također jak i opetovan potres.

Miljarda i pô leva štete od potresa.

SOFIJA, 25. U Plovdivu se je osjetio novi potres, a jednako u Staroj Zagori i Raskovu.

Štete prouzročene potresima iznašaju jednu i pô milijardu leva. Potresi se uvijek ponavljaju. 14.000 porodica ostalo je bez krova.

Ristić se sprema na let preko Oceana.

BERLIN, 25. Junkersov pilot Ristić sprema se na let preko Atlanskog Oceana. On je već jednom pokušao preletjeti Ocean, ali se je zbog nevremena morao povratiti. On je jednom izdržao u zraku 52 sata. S njime će letjeti bečka glumica Lilly Gilenz.

50.000 maraka nagrade kap. Koehlu i drugovima.

BERLIN, 25. Kapetan Koehl i njegovi drugovi dobiće nagradu od 50.000 njem. maraka, koju je raspisalo njemačko aeronautično društvo za prvu njemačku momčad, koja preleti Ocean.

naše vino. Dok se je do sada plaćalo na 100 L vina 35 din. državne trošarine, po novom zakonu plaćalo bi se ništa manje nego 100 D. Pridoda li se tome još oblasna i općinska taksa, nameti na vino porasli bi do jedne pretjerane visine, koju ova grana privrede ne bi mogla održati. Ovaj težak udarac osjetit će u jednakoj mjeri koli proizvađači toli i potrošači, jer će se cijene vinu morati znatno povisiti. Posljedice ovoga zakona naročito će teško osjetiti naši vinogradari u Dalmaciji, koji će vrlo teško moći da nađu kupce iz drugih krajeva države uz ovako povišene cijene.

Imajući u vidu sve katastrofalne posljedice, koje će uslijediti po ovom zakonu za naše vinogradarstvo, naročito u ovim našim krajevima, kojima je to jedini prihod i sredstvo za život, apelujemo na sva naša gospodarska udruženja, kojima je ovaj zakon poslan na uvid, da oštro ustanu protiv njega, kako bi isti bio još u zametku odbačen.

GRADSKA KRONIKA

Lična vijest. Jučer boravio je u našem gradu g. Dr. Prvislav Grizogono, narodni poslanik i ministar na raspoloženju. G. Dr. Grizogono došao je da jučer kao na dan sv. Marka učestvuje obiteljskoj svečanosti g. Marka Ježine, profesora i direktora u pensiji. Obitelj g. prof. Ježine slavila je sv. Marka, imendan svog starješine obitelji i krštenje djeteta g. Inž. Šime Ježine. Cijenjena obitelj Ježine kako je poznato u bliskom je srodstvu sa obitelji g. Dr. Grizogono.

G. Dr. Grizogono istodobno je održao partijsku konferenciju u mjesnom sekretarijatu S. D. S., na kojoj su učestvovali članovi mjesne organizacije.

Sjednica svešteničkog udruženja. Jučer je održana sjednica podbora svešteničkog udruženja za dalmatinsku eparhiju. Prisustvovalo je 12 sveštenika. Na sjednici pretresana su pitanja koja se tiču unutrašnje organizacije udruženja srpsko-pravoslavni sveštenika.

Svečanost Orjune u Rogoznici. U nedelju 29. ov. mj. pr. p. izvršice se na svečani način otvorenje novih prostorija Orjune u Rogoznici. Ovoj svečanosti prisustvovalaće naročito izaslanstvo šibenske Orjune.

Naša glazba. Prošle nedelje 22. travnja „Šibenska Glazba“ priredila je u gradskome perivoju promena-dni koncert, koji je na zadovoljstvo slušatelja bio izveden. Kako se vidi „Šibenska Glazba“ napreduje zaslugom njenog neumornog predsjednika, požrtvovne uprave, učitelja i glazbara, te ovom prigodom apeliramo na upravu da bi glazba što češće priređivala koncerte, što je opća želja, a i jer se po koncertima vidi napredak, a ne po sanim marševima.

Da „Šibenska Glazba“ može, to je višekrat i od prije dokazala, pa neka i nadalje ustraje.

Kako doznajemo Uprava Glazbe neobičnim marom muku muči, da uzmogne izdržati sa općinskom pripomoći i mizernim doprinosima građanstva, a s druge strane joj se navješta, da će joj se i onako **ne bogata pripomoć** oduzeti sa strane općine. Mislimo, da se ipak na to neće odlučiti općinska uprava, jer niti bi to naišlo na odobravanje kod građanstva, niti bi općina time popravila svoje financijsko stanje, a društvo koje ove godine ima da slavi četrdesetgodišnjicu, osudilo bi se na propast.

Ispiti za privatiste na gimnaziji i realnoj gimnaziji. Direkcija klas. i real. gimnazije izdala je slijedeću obavijest:

Molbe za pripust na privatne ispite imaju se prikazati direktoru najdalje do 15. maja 1928. god., poslije toga dana neće se više uvažiti.

Uz molbu će privatni učenici(ce) podnijeti:

1) Školsku svjedodžbu da je svršio razred pred onim iz koga sada želi da polaže ispit:

2) uvjerenje nadležne vlasti o vladanju:

3) ovjerovljenu fotografiju od nadležne vlasti:

4) ako se prvi put u ovoj školi javlja za ispit, podnijet će i krštenicu, kratak opis svog dotadašnjeg školovanja.

Molbe se moraju taksirati sa 5 din., suviše za svaki razred, koji molitelj želi da polaže, dinara 40 za svaki niži, a dinara 60 za svaki viši razred.

Rok za pismene i usmene ispite bit će naknadno obavljen.

Općina za postradale od potresa u Bugarskoj. 24. ovoga mjeseca održana je sjednica Općinske Uprave. Pretresano je o tome što bi se imalo poduzeti za pomoć postradalima od potresa u Bugarskoj, pa je zaključeno da Općina kao prvu pomoć pošalje bugarskom Crvenom Krstu 3000 Dinara. Za daljnu akciju odlučeno je da se pozovu na sastanak sva mjesna društva kao i gradjanstvo u cilju da se osnuje jedan naročiti odbor, koji će se baviti sa prikupljanjem doprimosa u našem gradu. Ovaj sastanak imao bi se održati u subotu, u 18 sati u Općini.

Sa sjednice Općinske Uprava je odposlala ovaj brzojav:

„Predsjedniku Vlade g. Ljapčevu. — Sotija. — Gosp. predsjedniče, primite sa strane pučanstva ove Općine izraz našeg najdubljeg saučesća nad nesrećom koja je zadesila naš bratski bugarski narod. Dok šaljemo prvu novčanu pomoć sretni smo javiti, da se u gradu osniva odbor za sakupljanje daljnje pripomoći za postradalu braću. — Grad Šibenik, Dalmacija: načelnik Škarica.“

Sa naše strane pozdravljamo ovu inicijativu Općine, pa je preporučujemo našem građanstvu. Naša Vlada u Beogradu u ime cijeloga naroda poslala je prvu svoju pomoć u novcu, odatlala je naš Crveni Krst na mjesta nesreće u Bugarskoj i čak je otvorila granicu prema sjevernoj Srbiji. Ovaj primjer naše Vlade treba da i mi slijedimo.

Akcija Općine za analfabete. Općinska Uprava namjerava u subotu koja prva dođe da pozove sve mjesne nastavnike i da u sporazumu s njima započne akciju protiv nepismenosti, u koju svrhu bi se održavali analfabetski tečajevi po svim selima u kojima nema škole.

Sjednica Općinskog Vijeća. Vijesti da će se u subotu održati sjednica Općinskog Vijeća nijesu tačne. U subotu neće biti nikakve sjednice Općinskog Vijeća.

Gramofonske ploče. Knjižari Filipa Babića prispio je veliki izbor domaćih i stranih gramofonskih ploča. Cijene tvorničke.

Sa vinske izložbe u Beogradu.

Dobili smo vijesti da je Dalmacija bila jako dobro zastupana na vinskoj izložbi u Beogradu i da je Šibenik osobito zauzimao jedno vidno mjesto, postigavši visoke ocjene svojih vinskih proizvoda. Dosada je poznato da su prvu nagradu na maraštini dobili naši poznati vinogradari gg. Josip Tambača, Braća Škarica p. Dume i Petar Bujas p. Mate. Za crna i bijela vina postignute su također zamjerne nagrade, koje ćemo u svoje vrijeme potanje objaviti, kad dobijemo potpune informacije.

Za sada javljamo imena šibenčana, koji sa svojim proizvodima figuriraju na izložbi, vrste vina i cijene. Mustre su poslana u flašama i to: 1. Braća Batinica za izložbu 2 crnog, 2 bijelog, 2 bj. opola; cijene 5.50, 7, 6; 2. Petar Bujas p. Mate za izložbu 2 maraštine; cijena 30; 3. Zorić Joso p. Ive Stariji za izložbu 2 crnog; cijena 5.50. 4. Kronja Mate p. Grge 2 crnog; cijena 5.50. 5. Friganović Stipe p. Ante 2 crnog, cijena 6. 6. Mate Iljadica Rapo 2 crnog, 2 bj. opol. cijena 5.50, 6.50. 7. Braća Zenić p. Jose za sajam 8 crnog, 8 bj., za izložbu 2 crnog, 2 bj. cijena 5.50, 6.50. 8. Baranović Ive p. Mate za izložbu 2 crnog cijena 5.50. 9. Paško Zjačić p. Marka za izložbu 2 maraštine cijena 30. 10. Braća Karadžole p. Mate za izložbu 2 crnog cij. 5.50. 11. Luka Čelar Ivin za sajam 8 bijelog, za izložbu 2 bijelog, cijena 6.50. 12. Milan Panjkota za sajam 8 crnog, za izložbu 2 crnog, 2 crn. opol, 2 bj. opol, 2 rakije, cijene 5.50, 6.50, 7, 14. 13. Stošić Miće p. Ive za izložbu 2 crnog, cijena 5.50. 14. Ercegović Paško p. Pere za sajam 8 crnog, za izložbu 2 crnog, cijena 5.50. 15. Vice Bujas pok. Šime za sajam 8 crnog, za izložbu 2 bijelog; cijene 5.50, 7. 16. Bujas Joso Kać za sajam 8 crnog, 8 maraštine, za izložbu 2 crnog, 2 maraštine; cijena 5.50, 30. 17. Ćiril Bogdanović Panjkota za sajam 8 crnog; cijena 5.50, 18, Stipe Zorić p. Luke za izložbu 2 crnog; cijena 5.50. 19. Baranović Ante p. Marka za izložbu 2 crnog; cijena 5.50. 20. Trlaja Frane za izložbu 2 crnog, 2 bijelog, 2 maraštine, 2 kuhane plavine; cijena 5.50, 6.50, 30, 14. 21. Petrović Krste p. Petra za izložbu 2 crnog, 2 bijelog, cijena 5.50, 6.50. 22. Zadruga Šibenik za sajam 40 crnog, 16 bijelog; cijena 5.50, 6.50.

Sva su gornja vina od jedne godine, ukupno 202 flaše, raspoloživih za prodaju hektolitara 2006 crnog, 395 bijelog, 20 opola crnog, 55 opola bijelog, 27 maraštine, 8 rakije i 5 kuhane plavine.

Iz luke. Jučer iz jutra doplovio je u našu luku iz Rijeke ital. par. „Ugo Bassi“ od t. r. 1695. Krcati će celulozu i građevno drvo za Hamburg.

Promet stranaca. Dne 25. ov. mj. stiglo je u naš grad ukupno 18 stranaca, od kojih 13 iz naše države i 5 iz inostranstva.

BURZA

ZAGREB, 25. Beč 797—800, Berlin 1357—1360, Budimpešta 992—994, London 27707—27780, Milano 298—300, New-York 5668—5688, Paris 222—224, Prag 167-168, Zurich 1093—1096.

MALI OGLASNIK

svaka riječ 20 para. Oglas se mora štampati najmanje 2 puta. Ako je adresa preko uprave lista još 2 dinara. Adrese javljano pismom ako se pošalje 2 dinara. Oglas se štampa samo ako se unapred plati.

Prodaja

Prodaje se odmah, uz vrlo povoljne cijene Motocikla u potpunom redu, 3 brzine itd. sa svim potrebitinama. Upitati na Upravi pod brojem 34.

Trgovci! Papir za zamotavanje prodaje se po 5 i 6 Din. kg. kod Tisk. E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Prodaje se jedan motor na naftu od 20 HP skoro novi može ga se viditi u pogonu obratiti se mehaničkoj radioni Kordić & Dvoraček, Šibenik.

Sanduke raznih veličina prodaju se vrlo jeftino. Obratiti se upravi.

U KNINU, prodaje se prvom nudocu: debele daske duge 4 m. i nekoliko greda. Obratiti se upravi.

Prodaje se villa i jedna mala kuća uz povoljne uvjete. Kupac ville može odmah useliti. Obratiti se Anti Blaževiću Šibenik.

Potražba.

Neophodno potrebno sunca i zraka! — Kupio bi kuću u gradu sa prostranom magazom, 2 stana, dvorište ili terasa. Cij. ponude na upravi lista pod br. 43.

U Najam

Traži se stan u gradu od 3 sobe i nuzprostorije po mogućnosti sa terasom ili dvorištem. Cij. ponude na Tiskari Vitaliani i Sin

Unajmljuje se 2 prostrane Magaze na obali. Obratiti se goraza Krka.

Razno

Ured za prepisivanje. Log aprila otvorio sam Ured za prepisivanje. Preuzimam prepisivanje rukom i strojem. - Jamčim za potpunu diskreciju, tačnost i brzu opremu.

Radove primam u dućanu - Mate Gojanović kod Pošte.

Namještenje traži trgovački putnik sa poznavanjem svih krajeva sjeverne i južne Dalmacije i Hrvatskoj Primorja, verziran u kolonijalno-delikatesnom i žitarskom poslu kao i u galanterijskom. Osim našeg jezika govori i piše još perfektno talijanski i njemački. Cijenjene ponude na upravu lista pod br. 30.

Oglašite u „Narodnom Listu“

Oglašite u „Narodnom Listu“